

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Кафедра психології

Соціальна психологія
Методичні вказівки до проведення
практичних занять та організації
самостійної роботи
для студентів
денної та заочної форм навчання
спеціальності 053 Психологія

2019
Мукачево

УДК 316.6:159.9(072)

*Розглянуто та рекомендовано до друку Науково-методичною радою
Мукачівського державного університету
протокол № 6 від «14» лютого 2019 р.
Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології,
протокол № 7 від «27» грудня 2019 р.*

Рецензент:

C70

Соціальна психологія: методичні вказівки до проведення практичних занять та організації самостійної роботи з дисципліни для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 053 Психологія / Укладач Т.Ю.Ямчук – Мукачево: МДУ, 2020. – 33с. (1,25 авт.арк).

Видання містить практичні та інструктивні матеріали до проведення практичних занять, завдання для організації самостійної роботи студентів, тести та перелік рекомендованих джерел.

Призначене для використання студентами в процесі виконання самостійної роботи та підготовки до практичних занять. Методичні вказівки розроблені у відповідності до програми дисципліни «Соціальна психологія» та передбачають ознайомлення студентів з особливостями взаємозв'язків людини з різноманітними суб'єктами соціального середовища, соціальним оточенням, ефективною взаємодією з ним; оволодіти властивим соціально-психологічним типом мислення, певним способом сприймання і тлумачення подій, явищ, станів, які вона може спостерігати як у собі, так і в соціумі.

© МДУ

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	
1. Практична робота 1	5
2. Практична робота 2	7
3. Практична робота 3	8
4. Практична робота 4	10
5. Практична робота 5	12
6. Практична робота 6	14
7. Практична робота 7	15
8. Практична робота 8	17
9. Практична робота 9	19
10. Практична робота 10	20
11. Практична робота 11	22
12. Практична робота 12	23
13. Практична робота 13	25
ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ЕКЗАМЕНУ	27
ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	29

ПЕРЕДМОВА

Соціальна психологія – наука про взаємозв'язок соціального і психічного, їх взаємодію, взаємозалежність, взаємовпливи на рівні окремої людини, спільності; наука про соціально-психологічні явища, що виникають у процесі соціальної взаємодії і характеризують особистість і групу.

Мета викладання навчальної дисципліни полягає в ознайомленні студентів з особливостями взаємозв'язків людини з різноманітними суб'єктами соціального середовища, соціальним оточенням, ефективною взаємодією з ним; оволодіти властивим соціально-психологічним типом мислення, певним способом сприймання і тлумачення подій, явищ, станів, які вона може спостерігати як у собі, так і в соціумі.

Предметом вивчення дисципліни є закономірності та механізми виникнення та розвитку реальності, яка формується у процесі суб'єктивного відображення людиною об'єктивних соціальних відносин і соціальних спільнот.

Завдання викладача, реалізація яких забезпечить досягнення цієї мети, є:

- 1) Ознайомити студентів з теоретико-методологічними проблемами соціальної психології;
- 2) Сформуувати системне уявлення про соціально-психологічні явища;
- 3) Поглибити знання студентів по проблемам психології особистості, психології спілкування, соціальної психології груп;
- 4) Виробити у студентів уміння аналізувати соціально-економічні явища;
- 5) Формувати у студентів навички діяти відносно своїх професійних обов'язків у конкретних ситуаціях, уміння використовувати набутті знання у практичній професійній діяльності;
- 6) Виховувати у студентів науковий світогляд, політичну свідомість, прагнення до постійного самовдосконалення і творчості.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3 – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6 – Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 7 – Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 8 – Здатність працювати в команді.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 1 – Знання категоріально-понятійного апарату психології

ФК 2 – Вміння самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел

ФК 8 – Здатність усвідомлювати межі своєї компетентності та дотримуватися норм професійної етики

ФК 9 – Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку

ФК 10 – Навички міжособистісного спілкування та роботи в команді у процесі професійної діяльності.

II. ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Практична робота 1

Методологія і методи соціально-психологічного дослідження.

1. Методи збирання інформації:

- метод спостереження;
- метод опитування (анкетування, інтерв'ю, бесіда);
- метод тестування;
- метод експерименту;
- метод вивчення документів (контент-аналіз);
- метод соціометрії;
- метод експертних оцінок;
- метод референтометрії.

Рекомендована література: [2; 3; 4; 6; 9]

Тестові завдання

1. Соціальна психологія – це:

- 1) галузь психології, що вивчає взаємозв'язок соціального і психічного, їх взаємодію, взаємозалежність, взаємовпливи на рівні окремої людини, спільноти;
- 2) наука що вивчає систематичність зв'язків між психологічними і культурними змінами при порівнянні етнічних спільнот;
- 3) галузь соціології, що вивчає закономірності поведінки і діяльності людей, обумовлені фактом їх включення в соціальні групи та психологічні характеристики цих груп;
- 4) галузь психологічної науки, яка вивчає особливості творчої діяльності людини в різних галузях науки.

2. Функції соціальної психології:

- 1) науково-методологічна, комунікативна, гуманістична, прогностична, практична;
- 2) комунікативна, прогностична, прикладна, науково-методологічна, гуманістична;
- 3) фізично-розвивальна функція;
- 4) теоретико-пізнавальна, комунікативна, гуманістична, прогностична, прикладна

3. Методологія – це:

- 1) спосіб досягнення мети чи розв'язання конкретного завдання;
- 2) вчення про принципи побудови, форми і способи наукового пізнання та практичної діяльності людини;
- 3) методи, які використовуються для вивчення якостей особистості;

4) систематизована сукупність кроків, які потрібно здійснити, щоб виконати певну задачу чи досягти певної мети.

4. Соціально-психологічна реальність – це:

1) феномени, що виникають у результаті взаємодії суб'єктів комунікативного процесу у певних умовах, відтворюють соціально-психологічну реальність, спонукають і регулюють поведінку людей, сприяють організації різних форм діяльності та спілкування, здійснюють обмін інформацією і переживаннями;

2) якісно нове утворення, яке виникає на межі соціального та психічного, має суттєві ознаки кожного з них і в якому важливими є закономірності та механізми взаємозв'язку соціального та психічного, їх взаємодія, взаємозалежність і взаємовплив;

3) стан відображення соціально-психологічних явищ, взаємозв'язку спільності й особистості, за якого жоден з них не може істотно змінити соціальні відносини в своїх інтересах;

4) реальність заснована на хибних думках і оцінках інших особистостей, щодо поведінки лідера в групі.

5. Метод соціометрії започаткував:

1) Ш.Піаже;

2) Я.Морено;

3) Ф.Олпорт;

4) В.Меде.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Соціальна психологія як явище.

2. Основні підходи до у визначенні предмета та об'єкта соціальної психології.

3. Розуміння предмета соціальної психології у вітчизняній, європейській та американській традиції.

4. Підходи до визначення структури соціальної психології.

Питання для самоперевірки

• Що є предметом соціальної психології?

• Які визначення предмета соціальної психології як науки Ви знаєте?

• Які основні завдання соціальної психології?

• Що таке «ефект очікування експериментатора»?

• Чим відрізняється соціальна психологія як явище від соціальної психології як науки?

• Назвіть основні методи емпіричного дослідження. Якому з них Ви віддаєте перевагу?

- Для вирішення яких завдань використовується соціометричний метод дослідження.
- Які основні вимоги до методів соціально-психологічного дослідження?
- Особливості та проблеми застосування методів опитування в соціально-психологічних дослідженнях.
- Які соціально-психологічні аспекти вивчаються за допомогою соціометрії?

Практична робота 2

Формування і розвиток соціально-психологічних знань.

1. Теорія психологія народів; теорія психологія натовпу, теорії про соціальні інстинкти.
2. Концепція соціального навічіння (Н. Міллер, Дж. Доллард, Т.А. Бандура).
3. Символічний інтеракціонізм Дж. Г. Міда.
4. Рольові теорії.

Рекомендована література: [1,3,15,37,38]

Тестові завдання

1. Соціально-психологічні явища – це:
 - 1) відображення соціальних явищ, взаємозв'язку спільності й особистості, за якого жоден з них не може істотно змінити соціальні відносини в своїх інтересах;
 - 2) якісно нове утворення, яке виникає на межі соціального та психічного, має суттєві ознаки кожного з них і в якому важливими є закономірності та механізми взаємозв'язку соціального та психічного, їх взаємодія, взаємозалежність і взаємовплив;
 - 3) особливий клас явищ, перебіг яких пов'язаний з внутрішнім суб'єктивним світом;
 - 4) феномени, що виникають у результаті взаємодії суб'єктів комунікативного процесу у певних умовах, відтворюють соціально-психологічну реальність, спонукають і регулюють поведінку людей, сприяють організації різних форм діяльності та спілкування, здійснюють обмін інформацією і переживаннями.
2. Засновником соціології є:
 - 1) О. Конт;
 - 2) Н.Макіавелі;
 - 3) Д.Дідро;
 - 4) Е.Росс.
3. Засновником теорії «психологія мас» є:
 - 1) Г.Лебон;
 - 2) Г.Тард;
 - 3) З.Фрейд;

4) С.Сигеле.

4. Подальші експерименти в галузі соціальної психології пов'язують з іменами:
- 1) М.Лацарус та Г.Штейталь;
 - 2) У.Мак-Дугал та Е.Росс;
 - 3) Ч.Кулі та В.Томас;
 - 4) Ф. Олпорта та В. Меде.
5. Теорія інстинктів соціальної поведінки (за В.Мак-Дугаллом) стверджує, що:
- 1) соціальна потреба особистості – це стадний інстинкт;
 - 2) людина позбавлена інстинктивної поведінки;
 - 3) рефлекторна дуга є складовою відповіді організму на подразнення;
 - 4) соціальний досвід особистості відображений на її мімічних рисах обличчя

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Філософські витоки і передумови соціально-психологічної теорії.
2. Виділення соціально-психологічний явищ в самостійний клас. Розробка специфічних способів вивчення соціально-психологічний явищ.
3. Соціально-психологічні варіанти основних течій психологічної думки.

Питання для самоперевірки

- Чому не можна визначити точної дати народження соціальної психології як самостійної науки?
- Які можна виділити стадії оформлення соціальної психології як самостійної науки?
- З працями яких вчених пов'язують початок наукового етапу розвитку?
- Розкрийте когнітивний напрямок і його значення для формування соціальної психології.
- Охарактеризуйте біхевіористичний напрямок в соціальній психології.
- Які основні принципи гуманістичного напрямку?
- Охарактеризуйте психоаналітичний напрямок в соціальній психології.
- Хто ініціатор розробки напрямку «групова динаміка»?
- Які можна виділити групи соціально-психологічних явищ?
- Чи погоджуєтесь Ви з Фрейдом в тім, що статевий потяг і агресія - це два основних мотиви, які лежать в основі людської поведінки?

Практична робота 3

Особистість з погляду соціальної психології

1. Соціальний інтелект та соціальна компетентність.
2. Особистість і суспільство, проблеми співвідношення.

3. Атрибути особистості.

4. Соціальний інтелект та соціальна компетентність.

Рекомендована література: [1, 2, 3, 11, 18]

Тестові завдання

1. Особистість – це:

- 1) людина як біологічний представник виду *homo sapiens* – найвищого продукту еволюції живої матерії;
- 2) дитина в пренатальному періоді;
- 3) суб'єкт власної життєдіяльності, суспільна істота, наділена свідомістю і представлена психологічними характеристиками, які є стійкими, соціально зумовленими, виявляються у спільних зв'язках, відносинах з навколишнім світом, іншими людьми, визначають поведінку людини;
- 4) біологічна істота, яка наділена на відміну від інших тварин свідомістю й мовою, здатністю працювати, оцінювати навколишній світ і активно його перетворювати.

2. Індивідуальність – це:

- 1) це насамперед біологічна істота, яка наділена на відміну від інших тварин свідомістю й мовою, здатністю працювати, оцінювати навколишній світ і активно його перетворювати;
- 2) спрямованість інтересів і потреб особистості на певну ієрархію цінностей;
- 3) системна соціальна характеристика індивіда, що формує предметну діяльність та спілкування і зумовлює причетність до суспільних відносин;
- 4) сукупність своєрідних психічних особливостей і певних властивостей людини, які характеризують її неповторність і виявляються у рисах характеру, у специфіці інтересів, якостей, що відрізняють одну людину від іншої.

3. Соціально-психологічний тип – це:

- 1) стан відображення соціально-психологічних явищ, взаємозв'язку спільності й особистості, за якого жоден з них не може істотно змінити соціальні відносини в своїх інтересах;
- 2) узагальнене відображення сукупності соціально-психологічних особливостей і якостей особистості, які виявляються в конкретному соціально-психологічному середовищі;
- 3) узагальнене відображення сукупності істотних соціальних якостей особистостей, що належать до певної соціальної спільності;
- 4) приписування ознак іншим членам групи.

4. «Я-концепція» - це:

- 1) цілісний, хоч і не позбавлений внутрішніх суперечностей образ власного «Я», формування якого відбувається поетапно аж до самосвідомості;
- 2) остаточне уявлення про себе, результат роботи над пізнанням себе, осмислення своєї ролі на кожному життєвому етапі;

- 3) феномен, який має для людей велике значення;
 - 4) цілісний стан особистості, вироблена на основі досвіду готовність стійко реагувати на передбачувані об'єкти чи ситуації, вибіркова активність, спрямована на задоволення потреби.
5. Інтеріоризація — це:
- 1) процес формування внутрішньої структури людської психіки за допомогою засвоєння соціальних норм, цінностей, ідеалів, процес переведення елементів зовнішнього середовища у внутрішнє «Я»;
 - 2) остаточне уявлення про себе, результат роботи над пізнанням себе, осмислення своєї ролі на кожному життєвому етапі; особистість у єдності всіх аспектів її буття, відтворених у самосвідомості;
 - 3) феномен, який має для людей велике значення;
 - 4) етап відображення дійсності у філогенезі.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Проблема соціального і біологічного в особистості.
2. Особистість як об'єкт і суб'єкт соціально-психологічної феноменології.
3. Основні концепції особистості в соціальній психології.

Питання для самоперевірки

- Як співвідносяться поняття «людина», «індивід» і «особистість»?
- У чому полягають основні соціально-психологічні проблеми особистості?
- Відмінність соціально-психологічного аналізу проблем особистості від соціологічного та загально психологічного?
- Яка роль соціальних інстинктів у поведінці людей?
- Пригадайте структуру особистості за Р. Кетелом і К. К. Платоновим.
- Що таке самосвідомість? Які аспекти самосвідомості Ви знаєте?
- Охарактеризуйте спрямованість особистості.
- Проаналізуйте структуру соціального інтелекту.
- У чому виявляється негативна і позитивна роль настанов у житті людини?
- У поясненні Маслоу потреб самоповаги виділяються дві групи: самоповага і повага іншими людьми. Подумайте, яку з цих двох груп потреб Ви вважаєте найбільше важливою для збереження свого психічного здоров'я? Поясніть.

Практична робота 4

Соціально-психологічні проблеми соціалізації особистості

1. Теоретичні підходи до процесу соціалізації.
2. Різні підходи до визначення етапів соціалізації..
3. Основні аспекти соціалізації.
4. Особистісна та соціальна ідентичність.
5. Порушення соціалізації особистості

Рекомендована література: [2; 3; 4; 5; 6; 7; 9]

Тестові завдання

1. Соціалізація — це:

- 1) неочікувана, раптова приємна чи неприємна подія;
- 2) процес входження індивіда в суспільство, активного засвоєння ним соціального досвіду, соціальних ролей, норм, цінностей, необхідних для успішної життєдіяльності в певному суспільстві;
- 3) пристосування особистості до злочинної субкультури;
- 4) цілісний стан особистості, вироблена на основі досвіду готовність стійко реагувати на передбачувані об'єкти чи ситуації, вибіркова активність, спрямована на задоволення потреби.

2. Стадії соціалізації — це:

- 1) період становлення індивіда;
- 2) феномени, що виникають у результаті взаємодії суб'єктів комунікативного процесу у певних умовах, відтворюють соціально-психологічну реальність, спонукають і регулюють поведінку людей, сприяють організації різних форм діяльності та спілкування, здійснюють обмін інформацією і переживаннями;
- 3) етапи, періоди становлення особистості, засвоєння нею соціального досвіду;
- 4) причинно-наслідковий зв'язок

3. Інститути соціалізації — це:

- 1) середовище дії, в якому відбувається процес розширення та примноження соціальних зв'язків індивіда із зовнішнім світом;
- 2) конкретні групи, в яких людина долучається до системи норм, цінностей і соціальних зв'язків;
- 3) життя особистості;
- 4) маса; натовп; публіка.

4. Атитюд — це:

- 1) детермінована минулим досвідом психологічна готовність індивіда до певної поведінки стосовно конкретних об'єктів, до вироблення його суб'єктивних орієнтацій як члена групи (суспільства) щодо соціальних цінностей, об'єктів тощо;
- 2) зовнішній стан готовності людини до дій, що передуює поведінці;
- 3) внутрішній стан готовності людини до дій, що передуює поведінці;
- 4) поведінка людини направлена на досягнення цілі.

5. Сфера соціалізації — це:

- 1) середовище дії, в якому відбувається процес розширення та примноження соціальних зв'язків індивіда із зовнішнім світом.
- 2) етапи, періоди становлення особистості, засвоєння нею соціального досвіду;

3) психологічні впливи або засоби, за допомогою яких здійснюється соціально-психологічне відображення людиною реалій соціального життя, а отже перехід зовнішніх впливів соціального оточення у внутрішні регулятори її поведінки;

4) сукупність цілей, завдань та операцій, які сприяють задоволенню основних мотивів цієї діяльності, потреб та соціальних цінностей членів групи.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Теоретичні підходи до процесу соціалізації: соціогенетичний, біогенетичний, психогенетичний підходи, теорія ролей.
2. Формування захисних функцій особистості у процесі соціалізації.
3. Гендер як психологічна і соціальна характеристика чоловіків та жінок, що формується в процесі соціалізації.
4. Провідні чинники гендерної соціалізації.

Питання для самоперевірки

- Охарактеризуйте джерела соціалізації та соціального розвитку індивіда.
- Порівняйте поняття «соціалізація» і «соціальний розвиток».
- Охарактеризуйте умови перетворення зовнішніх норм у внутрішні орієнтири поведінки.
- Назвіть основні агенти економічної соціалізації. Яку роль серед них грає сім'я?
- Як впливає політична соціалізація на загальний процес соціалізації особистості?
- Що включає процес соціалізації особистості?
- Основні стадії соціалізації особистості, їх особливості?
- Роль громадських інститутів у соціалізації особистості?
- Шляхи оптимізації процесу соціалізації особистості.
- Стадії гендерної соціалізації.

Практична робота 5

Особистість в системі соціальних зв'язків

1. Соціальний статус як показник місця особистості у суспільстві та її приналежності до певних груп.
2. Поняття соціальної установки та її структура.
3. Проблема детермінації соціальної поведінки особистості.
4. Соціальні цінності і реальна поведінка.
5. Соціальна роль. Форми рольової ідентичності.

Рекомендована література: [2, 3, 4, 5]

Тестові завдання

1. Статус особистості – це:
 - 1) положення особистості у системі міжособистісних стосунків, які визначають його права, обов'язки та привілеї;

- 2) здатність індивіда ефективно взаємодіяти з оточуючими у системі міжособистісних стосунків;
- 3) соціальна функція особистості, яка пов'язана з міжособистісними стосунками, що регулюються на емоційному рівні;
- 4) здатність людини самостійно приймати рішення та неухильно реалізовувати їх у своїй діяльності.

2. Самопізнання – це:

- 1) процес пізнання суб'єктом себе, своєї діяльності, внутрішнього психічного змісту;
- 2) здатність людини безпосередньо відтворювати себе, сприймати себе з боку, рефлексувати з приводу своїх можливостей;
- 3) почуття власної компетентності та ефективності;
- 4) процес взаємного узгодження дій.

3. Ідентифікація – це:

- 1) захисна властивість психіки особистості;
- 2) процес взаємного узгодження дій;
- 3) спосіб пізнання і розуміння іншої людини шляхом ототожнення його з самим собою;
- 4) ототожнення індивіда з реальним або уявним об'єктом

4) Соціальна установка – це:

- 1) спосіб поведінки людей в залежності від їх статусу або позиції в суспільстві;
- 2) детермінована минулим досвідом психологічна готовність індивіда до певної поведінки стосовно конкретних об'єктів, до вироблення його суб'єктивних орієнтацій як члена групи (суспільства) щодо соціальних цінностей, об'єктів тощо;
- 3) тривалі стандартизовані дії, що розглядаються як обов'язкові і підлягають перегляду отриманих умов;
- 4) якісно нове утворення, яке виникає на межі соціального та психічного, має суттєві ознаки кожного з них і в якому важливими є закономірності та механізми взаємозв'язку соціального та психічного, їх взаємодія, взаємозалежність і взаємовплив.

5) Самосвідомість – це:

- 1) процес пізнання суб'єктом себе, своєї діяльності, внутрішнього психічного змісту;
- 2) стан перебування людини у сні;
- 3) усвідомлене, вольове управління своїм психічним життям і поведінкою відповідно з «Я-характеристиками», ментальністю, ціннісно-сміисловою, потребово-мотиваційною та когнітивною сферами;
- 4) здатність людини безпосередньо відтворювати себе, сприймати себе з боку, рефлексувати з приводу своїх можливостей

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Проблема «Я» в структурі особистості у творах вітчизняних та зарубіжних психологів.
2. Соціальні позиції: поняття, сутність, специфіка. Позиція як інтегральна система вибірових відносин.
3. Поняття соціального контролю.
4. Атитюди: поняття, функції, структура.

Питання для самоперевірки

- Який зміст поняття «соціальний ранг», «соціальна роль»?
- Які функції виконують аттитюди?
- Які види впливу групи на індивіда виокремлюють дослідники?
- Як визначається статус особистості?
- Як співвідносяться авторитет та престиж зі статусом особистості?
- Які виокремлюють різновиди авторитету?
- Дати визначення поняттю «позиція особистості».
- В чому полягала сутність дослідження Р.Лап'єра?
- Дати характеристику рольової поведінки особистості.

Практична робота 6

Спілкування як обмін інформацією.

1. Основні компоненти комунікативного процесу.
2. Культура говоріння. Уміння слухання.
3. Зворотний зв'язок. Функції зворотного зв'язку.
4. Бар'єри комунікації

Рекомендована література: [1, 2, 3, 10, 11]

Тестові завдання

1. Внутрішнє мовлення – це:
 - 1) пасивне оволодіння мовою;
 - 2) самостійний, самобутній вид мовлення;
 - 3) розмова людини сама із собою;
 - 4) мовлення, яке виступає як фаза планування діяльності, формування думок і пов'язане із зовнішнім мовленням.
2. Невербальні засоби спілкування плач, паузи, сміх, темп мовлення належать до:
 - 1) паралінгвістичних;
 - 2) екстралінгвістичних;
 - 3) просторово-часових;
 - 4) оптико-кінетичних.
3. Г. Андрєєва визначає взаємопов'язані сторони спілкування:
 - 1) комунікативну, перцептивну, інтерактивну;

- 2) взаємовідносин, перцептивну, інтерактивну;
- 3) взаємовпливу, взаємовідносин, перцептивну;
- 4) пізнання людей, взаємовпливу, взаємовідносин.

4. Вплив на свідомість особистості через звернення до її критичного судження – це:

- 1) навіювання;
- 2) наслідування;
- 3) переконання;
- 4) зараження

5. Психологічний вплив на особистість у процесі спілкування і взаємодії, який передає певні настрої, спонуки не через свідомість та інтелект, а через емоційну сферу – це:

- 1) навіювання;
- 2) наслідування;
- 3) переконання;
- 4) зараження

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Потреба у спілкуванні, потреба в усамітненні.
2. Спілкування та комунікація.
3. Взаємозв'язок спілкування і діяльності. Спілкування та комунікація
4. Бар'єри спілкування.
5. Функції зворотного зв'язку: функція корегування, функція підтримки.
7. Чинники, які впливають на правильне трактування невербальної комунікації.
8. Зони міжособистісного спілкування.

Питання для самоперевірки

- Які існують підходи до визначення поняття «спілкування»?
- Як співвідносяться поняття «спілкування» та «комунікація»?
- Які є позиції комунікатора під час спілкування?
- Який зміст монологічної форми комунікативного процесу?
- Який зміст діалогічної форми комунікативного процесу?
- Які існують підходи до виокремлення функцій спілкування?
- В чому полягають комунікативна, інтерактивна та перцептивна функції спілкування?
- Які рівні розвитку потреби у спілкуванні виокремлює М.І.Лісіна?
- Яка роль оптико-кінестетичної і акустичної систем при спілкуванні?

Практична робота 7

Перцептивна сторона спілкування

1. Природа та види соціальних стереотипів.

2. Ефект первинності. Ефект новизни. Ефект ореолу. Ефект пріоритету. Ефект поблажливості.
3. Формування першого враження.
4. Соціальне сприймання.

Рекомендована література: [2; 3; 4; 6; 12]

Тестові завдання

1. Соціально-психологічні механізми — це:

- 1) психологічні впливи або засоби, за допомогою яких здійснюється соціально-психологічне відображення людиною реалій соціального життя, а отже перехід зовнішніх впливів соціального оточення у внутрішні регулятори її поведінки;
- 2) конкретні групи, в яких людина долучається до системи норм, цінностей і соціальних зв'язків;
- 3) феномени, що виникають у результаті взаємодії суб'єктів комунікативного процесу у певних умовах, відтворюють соціально-психологічну реальність, спонукають і регулюють поведінку людей, сприяють організації різних форм діяльності та спілкування, здійснюють обмін інформацією і переживаннями;
- 4) особливі, перехідні періоди розвитку людини, які характеризуються психологічними змінами і нею переживається.

2. Процес сприймання соціальних об'єктів – людей та соціальних груп називають у соціальній психології:

- 1) взаєморозумінням;
- 2) спілкуванням;
- 3) взаємодією;
- 4) соціальною перцепцією.

3. Приписування людиною причин поведінки іншим людям ...

- 1) соціальна фасилітація;
- 2) каузальна атрибуція;
- 3) соціальна інгібіція;
- 4) булінг.

4. Усвідомлення суб'єктом того, як він сприймається і оцінюється іншими індивідами або спільнотами; аналіз власного психічного стану:

- 1) стереотипізація;
- 2) рефлексія;
- 3) ефект «ореолу»;
- 4) ефект «новизни».

5. Механізм «ореолу» - це:

- А) неусвідомлене реагування споживача, засноване на навіюванні основних характеристик товару (послуги), його ціни та якостей;

Б) технологія атрактивного (привабливого) впливу, заснована на незвичності, вражальності подання рекламованого товару або послуги;

В) елемент маркетингової комунікації, який полягає у створенні позитивного іміджу товару (послуги) та надання йому унікальності.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Залежність сприймання від індивідуальних, статево-рольових, вікових, професійних особливостей характеристик суб'єкта сприймання.
2. Види і помилки атрибуції.
3. Атракція як явище взаємного притягування.
4. Апперцепція. Атитюди як стійкі установки в ставленні людей один до одного.
5. Бар'єри сприймання

Питання для самоперевірки

- Як Дж.Брунер трактував поняття «соціальна перцепція»?
- Як О.О.Бодальов розуміє поняття «соціальна перцепція»?
- Як визначається ідентифікація?
- Як визначається емпатія?
- Чим відрізняється співчуття від співпереживання?
- Як визначається рефлексія?
- Які існують помилки каузальної атрибуції?
- Як виявляється вплив установки на процес сприймання: іншої людини?
- Які помилки виявляються при формуванні першого враження про людину?
- Розкажіть про механізми соціальної перцепції.

Практична робота 8

Взаємодія і соціальний вплив

1. Типи контролю і особливостей соціальної поведінки учасників взаємодії. .
3. Загальна характеристика соціального впливу впливу.
4. Види міжособистісного впливу.
5. Критерії ефективності впливу.

Рекомендована література: [2; 5; 9; 13]

Тестові завдання

1. Трансакція – це:
 - 1) бар'єр у спілкуванні;
 - 2) невербальний засіб спілкування;
 - 3) рефлексія;
 - 4) взаємодія в спілкуванні.
2. У соціальній психології, термін «фасилітація» означає:
 - 1) вихід члена групи з команди;
 - 2) позитивний вплив однієї особи на іншу;
 - 3) процес соціалізації особистості;
 - 4) соціальний інститут

3. Конформізм – це:

- 1) прийняття суб'єктом думки групи з метою уникнення конфлікту; зовнішня згода за внутрішньої незгоди;
- 2) експериментальна процедура, за допомогою якої можна виявити коло осіб, значущих для суб'єкта стосовно якостей його особистості, способів поведінки, думок, ціннісних орієнтацій;
- 3) ставлення суб'єкта до інших членів колективу як до самого себе, і до себе – як до всіх інших в своєму колективі;
- 4) становище, яке посідає індивід або група серед інших людей чи груп.

4. Наслідування - це:

- 1) відтворення суб'єктом у перетвореному вигляді певних зовнішніх рис, зразків поведінки, вчинків тощо;
- 2) постановка суб'єктом себе на місце іншої людини через заглиблення у її внутрішній світ;
- 3) процес безпосередньої передачі емоційного стану від одного індивіда до іншого на рівні психофізіологічного контакту;
- 4) словесний вплив на іншу особу.

5. Групова поляризація – це:

- 1) соціально-психологічний показник згуртованості групи, що виражає можливість безконфліктного спілкування і погодження дій індивідів в умовах спільної діяльності;
- 2) соціально-психологічний феномен, що є результатом групової дискусії, у процесі якої різні точки зору, думки оформлюються у дві протилежні безкомпромісні позиції;
- 3) сукупність процесів, що відбуваються в малій групі і характеризують її з точки зору руху, розвитку, функціонування;
- 4) конфлікти в групі.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Загальна характеристика міжособистісного впливу.
2. Основні стилі взаємодії.
3. Спрямований і неспрямований психологічний вплив.
4. Підпорядкування й експерименти Стенлі Мілграма.

Питання для самоперевірки

- Як визначається інтеракція?
- Як пояснити змістовну та формальну сторони взаємодії?
- Як традиційно здійснювався поділ видів взаємодії?
- Які види взаємодії виокремлює Р.Бейлз?
- Які головні поняття трансактного аналізу Е.Берна?
- Які позиції партнерів у спілкуванні виокремлює Е.Берн?

- Які види трансакцій описані Е.Берном?
- Як можна охарактеризувати спільну групову діяльність?
- В чому полягає інтерактивна сторона спілкування.
- Охарактеризуйте основні соціально-психологічні типи взаємодії.

Практична робота 9

Деструктивні та конструктивні форми взаємодії.

1. Класифікація та структура конфліктів.
2. Причини міжособистісних конфліктів.
3. Динаміка конфлікту.
4. Агресія і культура. Види агресії. Соціальні причини агресії.

Рекомендована література: [2, 3, 4, 5]

Тестові завдання

1. Конфлікт – це:
 - 1) процес засвоєння соціальних ролей;
 - 2) усвідомлене зіткнення інтересів, цілей, ролей, цінностей;
 - 3) стан масового страху перед реальною або уявною небезпекою;
 - 4) відповідь організму на подразнення.

2. Основною метою психологічного впливу є:
 - 1) пред'явлення як сильних, так і слабких сторін пропонованого рішення;
 - 2) заперечення факту своєї значимості;
 - 3) задоволення своїх потреб з допомогою інших людей;
 - 4) розвивати ділові здібності людини.

3. Соціальна адаптація — це:
 - 1) якісно нове утворення, яке виникає на межі соціального та психічного, має суттєві ознаки кожного з них і в якому важливими є закономірності та механізми взаємозв'язку соціального та психічного, їх взаємодія, взаємозалежність і взаємовплив.
 - 2) процес входження індивіда в суспільство, активного засвоєння ним соціального досвіду, соціальних ролей, норм, цінностей, необхідних для успішної життєдіяльності в певному суспільстві;
 - 3) вид взаємодії особи із соціальним середовищем, у процесі якого відбувається узгодження вимог та сподівань обох сторін;
 - 4) властивість особистості, що полягає у приписуванні ознак іншій людині.

4. Слово «конфлікт» перекладається з латинської мови:
 - 1) зіткнення;
 - 2) конфронтація;
 - 3) суперечність;
 - 4) зацікавленість.

5. Соціальний та економічний конфлікт співвідносяться між собою як:
- 1) соціальний та економічний конфлікти є різновидами одного і того ж конфлікту;
 - 2) соціальний конфлікт є різновидом економічного конфлікту;
 - 3) економічний конфлікт є різновидом соціального конфлікту;
 - 4) ні як не співвідносяться.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Поняття «конфлікт» у широкому та вузькому значенні.
2. Агресія і культура. Види агресії. Соціальні причини агресії.
3. Попередження і контроль агресії.

Питання для самоперевірки

- Які основні джерела виникнення групових конфліктів?
- Які різновиди конфліктів Ви знаєте?
- Охарактеризуйте основні підходи до вивчення проблеми міжособистісного конфлікту.
- Які види рольових конфліктів ви знаєте?
- Проаналізуйте наслідки соціальних конфліктів.
- Як можна подолати бар'єри нерозуміння?
- Назвіть основні механізми виникнення конфліктів.
- Назвіть джерела конфліктів які викликані неправильним керівництвом.
- Що таке соціальна агресія: поняття; причини виникнення; фактори, що впливають на зростання і ослаблення агресії?
- Проаналізуйте основні стратегії поведінки в конфліктних ситуаціях. Конструктивні і деструктивні стратегії поведінки, їх психологічні особливості.

Практична робота 10

Мала група у контексті соціальної психології.

1. Історія вивчення груп: соціологічний підхід, соціометричний підхід, підхід «групової динаміки».
2. Двовимірний аналіз та багатовимірний аналіз групової структури.
3. Функції референтної групи.
4. Колектив як вищий рівень розвитку групи.

Рекомендована література: [1,2,3,10,11,24]

Тестові завдання

1. Яка кількість осіб характеризує нижній поріг малої групи:
 - 1) 2 – діада або 3- тріада;
 - 2) 4- кварта;
 - 3) 5- пінта;
 - 4) 8 – октавія

2. Напрямок в соціальній психології, що пояснює закони формування і розвитку груп:

- 1) психоаналіз;
- 2) групова динаміка;
- 3) соціалізація;
- 4) соціогноміка..

3. Інформаційна теорія конформізму Г. Джерарда и М. Дойча зазначає, що:

- 1) тиск на людину може бути здійснене не тільки більшістю а й меншістю;
- 2) поняття групового тиску не існує;
- 3) особистість розвиває свою стійкість до конформізму в дитячому віці;
- 4) інститути соціалізації передбачають проходження етапів розвитку та зупинки в розвитку особистості.

4. Запровадив у соціальну психологію поняття «первісна група»:

- 1) Ф. Олпорт;
- 2) Е. Мейо;
- 3) Ч. Кулі;
- 4) В. Томас.

5. Група, що не має юридично зафіксованого статусу, але характеризується складеною системою міжособистісних стосунків:

- 1) неофіційна;
- 2) офіційна;
- 3) дифузна;
- 4) низько розвинена.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Причини виникнення малої соціальної групи.
2. Функції референтної групи.
3. Рівні групової згуртованості.
4. Психологічна теорія колективу.
5. Стадії і умови розвитку колективу в теорії А.В. Петровського.

Питання для самоперевірки

- Які основні параметри групи?
- Які класифікації соціальних груп ви знаєте.
- Дайте визначення поняття «референтна група».
- Що таке групова динаміка?
- Як визначається група в соціальній психології?
- Як співвідносяться поняття «група», «спільнота», «колектив»?
- Дати загальну характеристику великих та малих груп.

Практична робота 11

Психологія великих соціальних груп і масових явищ.

1. Натовп та його особливості. Класифікація видів натовпу.
2. Особливості лідерства в натовпі.
3. Публіка як специфічний різновид натовпу.
4. Чутки як соціально-психологічний феномен.
5. Мода як форма масової поведінки.

Рекомендована література: [1, 3, 6, 8, 11, 17]

Тестові завдання

1. Більш-менш стабільне чисельне утворення, яка не має чіткої структури, але за певних умов може характеризуватися відносною однорідністю поведінки індивідів:

- 1) маса;
- 2) натовп;
- 3) аудиторія;
- 4) публіка.

2. Група об'єднаних спільними цілями і завданнями людей, що досягла в процесі спільної діяльності високого рівня розвитку ...

- 1) організація;
- 2) корпорація;
- 3) колектив;
- 4) дифузна група

3. Термін «Групова динаміка» запровадив:

- 1) Ч.Кулі;
- 2) О.Конт;
- 3) К.Левін;
- 4) С.Аш.

4. Групова згуртованість – це:

- 1) узагальнене відображення сукупності соціально-психологічних особливостей і якостей особистості, які виявляються в конкретному соціально-психологічному середовищі;
- 2) творення, розвиток і формування зв'язків у групі, які забезпечують перетворення зовні заданої структури на психологічну спільність людей, психологічний організм, який живе за своїми нормами і законами відповідно до своїх цілей і цінностей;
- 3) узагальнене відображення сукупності істотних соціальних якостей особистостей, що належать до певної соціальної спільності;
- 4) приписування ознак іншим членам групи.

5. Група юдей, яка сприймає повідомлення - це:

- 1) аудиторія;

- 2) публіка;
- 3) маса;
- 4) натовп.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Регулятори поведінки людей у великих соціальних групах.
2. Групова свідомість і груповий спосіб поведінки.
3. Психологічні способи контролю та регулювання діяльності і поведінки у великих соціальних групах.
4. Особливості лідерства в натовпі. Психологічні особливості поведінки людей в умовах паніки.
5. Чутки як соціально-психологічний феномен. Види чуток та соціально-психологічні фактори розповсюдження чуток.

Питання для самоперевірки

- У чому принципова психологічна відмінність між великою та малою групою.
- Назвіть етапи виникнення й функціонування натовпу.
- Різновиди та характеристики великих груп.
- Які функції громадської думки?
- Особливості способу життя великої соціальної групи.
- Назвіть специфічні властивості натовпу, яких немає в окремих індивідів.
- Які головні характеристики етнічних груп?
- Які особливості вияву соціального контролю на рівні великих груп?
- Які головні характеристики неорганізованих груп?
- Якими рисами характеризується поведінка особистості в неорганізованій групі?

Практична робота 12

Лідерство і керівництво в малих групах.

1. Різниця між лідером і керівником.
2. «Я»-концепція лідера
3. Влада і авторитет лідера.
4. Вплив лідера на групове прийняття рішення
5. Психологічні типи лідерів.

Рекомендована література: [1, 2, 3, 11, 18]

Тестові завдання

1 Лідер – це:

- 1) наділений найбільш ціннісним потенціалом індивід, який має провідний вплив у групі;
- 2) індивід, на якого офіційно покладені функції управління і організації діяльності в групі;
- 3) індивід, в якого не адекватна самооцінка;
- 4) людина, яка робить найменший вплив на інших членів групи.

2. Керівник – це:

- 1) здійснюваний індивідом чи колективним суб'єктом соціально-психологічний вплив на інших людей з метою структурування дій та відносин у групі;
- 1) індивід, на якого офіційно покладені функції управління і організації діяльності в групі;
- 2) наділений найбільш ціннісним потенціалом індивід, який має провідний вплив у групі;
- 3) індивід, в якого не адекватна самооцінка.

3. До традиційної концепції стилю керівництва відносять:

- 1) авторитарний;
- 2) ситуаційний;
- 3) прихований;
- 4) модель управлінської сітки Р.Блейка і Дж.Моутона.

4. Стиль керівництва на засадах управлінської ґратки запропонували:

- 1) Т.Мітчел і Р.Хауз;
- 2) Р.Блейк і Дж.Моутон;
- 3) К.Левін і Д.Аткінсон;
- 4) О.Кузьмін і В.Гладунський.

5. Тиск групи на індивіда позначається терміном:

- 1) атрибуція;
- 2) коакція;
- 3) фасилітація;
- 4) конформізм.

Питання для самоперевірки

- Які відмінності між лідером та керівником?
- Які спільні риси між керівником та лідером?
- Назвіть індивідуальні характеристики лідера(керівника).
- Назвіть типи лідерів.
- Які переваги групового прийняття рішення в порівнянні з індивідуальним?
- Які недоліки групового прийняття рішення?
- Назвіть типи групових завдань, та критерії, за якими можна класифікувати ці типи завдань.
- Які стратегічно-тактичні прийоми обирає лідер для розв'язання групових завдань?
- Які основні функції лідера у малій групі?
- Охарактеризуйте командний стиль керівництва (за Р.Блейком і Дж.Моутон).

Практична робота 13

Практичний інструментарій соціальної психології.

1. Активні соціально-психологічні методи.
2. PR-технології, іміджмейкінг та ефекти масових комунікацій як практичний інструментарій соціальної психології.

Рекомендована література: [1, 2, 3, 11, 18]

Контрольний захід (контрольна робота)

Тестові завдання

1. Галузь соціальної психології, яка вивчає психологічні особливості людей як представників різних етнічних спільностей, називається психологією:

- 1) релігії;
- 2) атеїзму;
- 3) етнічною;
- 4) національною.

2. Психологія політики — це соціально-психологічні явища та процеси, які:

- 1) характеризують вплив людей одне на одного;
- 2) пояснюють особливості руху та поширення інформації в суспільстві;
- 3) виникають у процесі взаємодії, взаємосприймання, спілкування та взаємостосунків різних класів;
- 4) характеризують діяльність та поведінку людей у боротьбі за владу та в інтересах конкретних політичних організацій.

3. Теорія та практика виявлення соціально-психологічних характеристик груп людей у соціальній психології називається:

- 1) соціально-психологічною діагностикою;
- 2) соціально-психологічними явищами;
- 3) соціально-психологічним спостереженням;
- 4) соціальною психологією.

4. У соціальній психології, термін «коакція» означає:

- 1) розщеплення психіки особистості;
- 2) взаємозв'язки;
- 3) соціальна установка особистості;
- 4) властивість особистості, що полягає у приписуванні ознак іншій людині.

5. Експеримент Аша - це:

- 1) серія лабораторних досліджень, проведених в 1950-х роках метою яких було дослідження впливу групи на поведінку індивіда;
- 2) серія лабораторних досліджень, що полягала у виявленні залежності між фізичними умовами роботи і продуктивністю праці;

- 3) методологічне обґрунтування соціометричних методів і узагальнення результатів експерименту;
- 4) галузь соціальної психології.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Особливості прикладних досліджень у соціальній психології.
2. Основні сфери застосування прикладної соціальної психології

Питання для самоперевірки

- Які основні сфери застосування прикладної соціальної психології?
- Прикладна соціальна психологія у сфері освіти і науки.
- Що таке прикладна соціальна психологія?
- Поняття PR-технологій та причини їх застосування.
- Які види та функції іміджу?
- Поняття, види й організація соціально-психологічного тренінгу.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ЕКЗАМЕН

1. Сутність, структура та функції соціальної психології.
2. Предмет і завдання соціальної психології як науки.
3. Основні підходи до визначення предмета соціальної психології.
4. Передумови виникнення соціальної психології як самостійної галузі знання.
5. Основні етапи становлення соціальної психології.
6. Розвиток сучасної зарубіжної соціальної психології.
7. Розвиток сучасної вітчизняної соціальної психології.
8. Соціально-психологічні варіанти основних течій психологічної думки.
9. Методологія та методи дослідження соціально-психологічних явищ.
10. Соціометрія як спеціалізований метод соціально-психологічного дослідження.
11. Спостереження в соціальній психології та його характеристика.
12. Опитування як метод збору соціально-психологічної інформації: характеристика, специфіка.
13. Експеримент в соціальній психології, особливості проведення.
14. Соціально-психологічна природа особистості..
15. Проблема соціального і біологічного в особистості. .
16. Аналіз зарубіжних психологічних теорій особистості.
17. Основні напрямки дослідження особистості у вітчизняній психологічній науці.
18. Самосвідомість особистості як чинник становлення у групі.
19. Соціалізація індивіда: поняття, сутність, основні аспекти
20. Основні сфери та стадії соціалізації, їх характеристика.
21. Соціально-психологічні аспекти структури особистості.
22. Характеристика механізмів та інститутів соціалізації.
23. Соціальна установка, її структура та механізм зміни.
24. Специфіка входження особистості в групу. Етапи входження особистості в групу
25. Соціальна роль. Рольові теорії особистості.
26. Тиск групи на індивіда. Феномен конформізму.
27. Поняття спілкування в соціальній психології, його зміст та цілі,
28. Види та функції спілкування.
29. Форми та рівні спілкування.
30. Комунікативна сторона спілкування, її загальна характеристика.
31. Психологічні особливості вербальної комунікації.
32. Характеристика невербальної комунікації.
33. Бар'єри спілкування та слухання, їх різновиди та способи подолання.
34. Перцептивна сторона спілкування її загальна характеристика..
35. Характеристика соціальних стереотипів.
36. Механізми міжособистісного сприймання. Ефекти сприймання.
37. Основні механізми та бар'єри взаєморозуміння.
38. Проблема взаємодії в соціальній психології, її види.

39. Загальна характеристика міжособистісного впливу, його види та стратегії.
40. Деструктивні форми взаємодії.
41. Конфлікт: механізми виникнення, структура, динаміка, функції.
42. Види соціальних конфліктів.
43. Феномен групи з погляду соціальної психології. Класифікація груп.
44. Мала соціальна група: поняття, основні ознаки, класифікація.
45. Основні соціально-психологічні характеристики малої соціальної групи.
46. Поняття про групову динаміку та групові процеси. Механізми групової динаміки.
47. Структура взаємовідносин у малій соціальній групі.
48. Колектив у соціальній психології: поняття, стадії розвитку, соціально-психологічні характеристики..
49. Динамічні процеси в малій групі. Групова згуртованість як складний психологічний феномен.
50. Поняття про керівництво і лідерство в соціальній психології.
51. Теорії походження лідерства та керівництва.
52. Прийняття групового рішення. Відмінності між груповими та індивідуальними рішеннями.
53. Причини виникнення мікрогруп та їх психологічні механізми.
54. Великі соціальні групи: поняття, різновиди, психологічні характеристики.
55. Класифікація, ознаки та структура великих соціальних груп.
56. Поняття про стихійну групу: натоп, маса, публіка.
57. Особливості функціонування громадської думки.
58. Форми масової поведінки та їх психологічні характеристики.
59. Паніка: поняття, характерні ознаки, умови виникнення та заходи упередження.
60. Предмет та завдання прикладної соціальної психології.
61. Практичний аспект прикладної соціальної психології: соціально-психологічна діагностика, соціально-психологічне консультування, соціально-психологічний вплив, надання соціально-психологічної допомоги..
62. PR-технології, іміджмейкінг та ефекти масових комунікацій як практичний інструментарій соціальної психології.
63. Соціально-психологічний тренінг.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Базова

1. Андреева Г.М. Социальная психология : учебник для высших учебных заведений / Г.М. Андреева. – М. : Аспект Пресс, 2006. – 363 с.
2. Ануфрієва Н.М. Соціальна психологія. Навч. посібник. 3-тє вид. / Н.М. Ануфрієва, Т.М. Зелінська, Н.О. Єрмакова. – К.: Каравела, 2016. – 370 с.
3. Давидов С.Д. Конспект лекцій з курсу «Соціальна психологія» / С.Д. Давидов – Кременчук, 2014. – 67с.
4. Козлова О.А. Соціальна психологія особистості та спілкування : практикум для студентів спеціальності 6.030101 «Соціологія» / О.А. Козлова – Харків : НТУ «ХП», 2017. – 172 с.
5. Малкова Т.М. Соціальна психологія: план-конспект лекцій і семінарів з дисципліни «Соціальна психологія» за спеціальністю 054 / Т.М. Малкова – Київ, 2016. – 132 с.
6. Майерс Д. Социальная психология: Пер. с англ. – СПб.: Питер, 1997. – 688 с.
7. Соціальна психологія. Навч. посібник. 3-тє вид. / Н.М. Ануфрієва, Т.М. Зелінська, Н.О. Єрмакова. – К.: Каравела, 2016. – 370 с.
8. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2010. – 649 с

Допоміжна

9. Арбузова Е. Н. Практикум по психологии общения – СПб.: Речь, 2008. – 248 с.
10. Богданов Е.Н., Зазыкин В.Г. Психология личности в конфликте: Учебное пособие. – СПб.: Питер, 2004. – 527 с.
11. Батаршев А.В. Психология индивидуальных различий: От темперамента к характеру и типологии личности. – М.: Аспект-Пресс, 2008. – 375 с.
12. Горин С. А вы пробовали гипноз? – М., 1994. – 192 с.
13. Дридзе Т.М. Текстовая деятельность в структуре социальной коммуникации.- М.: Наука, 1984. – 268 с.
14. Корнєв М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: Підручник. – К.: Либідь, 2008. – 301 с.
15. Кричевский Р.Л. Психология малой группы: теоретичний и прикладний аспекти. – М.: Аспект-Пресс, 2012. – 485 с
16. Лебон Г. Психология народов и масс / Пер. с франц. – С.-Петербург: Издание Ф.Павленкова, 1896. – С.259 – 261.
17. Леонгард К. Акцентуированные личности: Пер. с нем. – К.: Вища школа, 1981. – 389 с.
18. Ложкин Г.В., Повякель Н.И. Практическая психология конфликта: Учеб. пособие. – К.: МАУП, 2000. – 256 с.
19. Мелибруда Е. Я – Ты – Мы: Пер. с польск. – М.: Прогресс, 1986. – 256 с.
20. Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента. Пер. с англ. – М.: Дело, 1998.- 701 с.
21. Муздыбаев К. Психология ответственности. – Л.: Наука, 1983. – 240 с.

22. Надирашвили Ш.А. Психология пропаганды. – Тбилиси: Мецниереба, 1978.- С.110.
23. Основи соціальної психології: навч. посіб. / Акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політичної психології. - К. : Міленіум, 2008.
24. Парыгин Б. Д. Социальная психология. Истоки и перспективы. – СПб : СПбГУП, 2010. – 479 с.
25. Пірен М. Основи конфліктології: Навч. посібник. 2-е вид. – К., 1997. – 212 с.
26. Потеряхин А. В плену слухов // Персонал. – К.: МАУП, 2000. – № 1. – С. 60-65.
27. Психологічна енциклопедія /Авт.-упоряд. О.М.Степанов. – К.: «Академвидав», 2006. – 855 с.
28. Регнет Э. Конфликты в организациях. Формы, функции и способы преодоления; [пер. с нем.]. – Харьков: Изд-во Институт прикладной психологии «Гуманитарный Центр», 2005. – 396 с.
29. Солсо Р. Когнитивная психология. – СПб.: Питер, 2006. 132 26. Столяренко Л.Д. Психология делового общения и управления. Серия «Учебники XXI века». – Ростов на/Д.: Феникс, 2001. – 512 с.
30. Трусков В.П. Социально-психологические исследования когнитивных процессов (по материалам зарубежных экспериментальных работ) // В.Я.Ядов, Н.В. Кузьмина. – Л.: ЛГУ, 1980. – 144 с.
31. Циба В. Т. Системна соціальна психологія: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2006. – 461 с.
32. Цимбалюк І.М. Психологія спілкування: Навч. посібник – К.: Основи, 2007. – 390 с.
33. Філоненко М. М. Психологія спілкування. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 383 с.

Інформаційні ресурси

Веб сторінка МДУ: www.msu.edu.ua

Мукачівська міська бібліотека: <http://www.muklib.mk.uz.ua>

Мукачівська міська рада: <http://www.mukachevo-city.org>

Бібліотека психологічної літератури: <http://psylib.kiev.ua/>

Українські підручники он-лайн: <http://pidruchniki.ws/>

Психологічна бібліотека Псі-фактор: <http://psyfactor.org>

<http://www.reklamaster.kiev.ua>

<http://adfestival.com.ua/rus/news.php>

www.brand.kiev.ua

<http://admarket.ru/news>

<http://www.pr-center.org.ua/bibl.php>

<http://www.class.ru/library/marketing.html>

http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/research/psikhologiya_laykiv_ta_shey_riv/

Навчально-методичне видання

Соціальна психологія

Методичні вказівки
до проведення практичних занять
та організації самостійної роботи

Укладач Т.Ю.Ямчук

Тираж 10 пр.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 4916 від 16.06.2015 р.

Редакційно-видавничий відділ МДУ,
89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>